

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PAOLO MENGOZZI
esitatud 23. detsembril 2015¹

Kohtuasi C-558/14

Mimoun Khachab
versus
Subdelegación de Gobierno en Álava

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Baski autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania))

Eelotsusetaotlus — Perekonnaga taasühinemise õigus — Kolmanda riigi kodanik — Direktiiv 2003/86/EÜ — Tingimused — Artikli 7 lõike 1 punkt c — Stabiilne, korrapärane ja piisav sissetulek — Prognosiv hinnang — Hindamismeetod — Tõenäosus, et sissetulek jääb taasühinemist taotlevale isikule pärast perekonna taasühinemise taotluse esitamist alles — Ajavahemik, mille jooksul peab taasühinemist taotleval isikul see sissetulek olema

1. Käesolevas kohtuasjas peab Euroopa Kohus tegema otsuse tingimuste kohta, mille liikmesriigid võivad kehtestada kolmanda riigi kodaniku perele nende territooriumile sisenemiseks ja seal viibimiseks. Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta² – mis reguleerib kolmandate riikide kodanike pereliikmete sisenemist liikmesriikide territooriumile ja seal viibimist – artikli 7 kohaselt on liikmesriikidel õigus nõuda, et taasühinemist taotleval isikul oleks eluase, ravikindlustus ning stabiilne, korrapärane ja piisav sissetulek, millega ta suudab rahuldada enda ja oma pereliikmete vajadused, ning et ta täidaks integratsioonimeetmeid.

2. Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab Euroopa Kohtule küsimuse just selle sissetulekutingimuse kohta, täpsemalt selle kohta, kas see tingimus on taasühinemist taotleva isiku puhul täidetud, kui tal on oma pere vajaduste rahuldamiseks piisav sissetulek olemas kuupäeval, mil ta esitab asjaomase liikmesriigi ametiasutustele perekonna taasühinemise taotluse, või võib see liikmesriik nõuda, et tal oleks niisugune sissetulek pärast seda kuupäeva, mis tagab, et ka pärast tema pere liikmesriigi territooriumile asumist on ta jätkuvalt suuteline selle pere vajadusi rahuldama.

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — ELT L 251, lk 12; ELT eriväljaanne 19/06, lk 224.

3. Kuigi Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus teha otsus integratsioonimeetmete kohta, mille järgimist võib liikmesriik taasühinemist taotlevalt isikult nõuda,³ või küsimuses, kas sissetulek on piisav, nii et taasühinemist taotlev isik ei taotle abi selle liikmesriigi sotsiaalsüsteemilt,⁴ siis küsimust, kas taasühinemist taotlevalt isikult võib nõuda, et ta tõendaks, et väga tõenäoliselt jääb tema sissetulek talle pärast perega taasühinemise taotluse esitamist alles, ja kui võib, siis kui kauaks, ei ole talle seevastu kunagi esitatud. Käesolev kohtuasi annab Euroopa Kohtule seega võimaluse seda küsimust analüüsida.

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

4. Direktiivi 2003/86 artikli 1 kohaselt on selle eesmärk „määrata kindlaks perekonna taasühinemise õiguse kasutamise tingimused kolmandate riikide kodanikele, kes elavad seaduslikult liikmesriikide territooriumil”.

5. Direktiivi kohaldatakse selle artikli 3 lõike 1 kohaselt siis, „kui perekonna taasühinemist taotleval isikul on liikmesriigi väljastatud ühe- või mitmeaastase kehtivusajaga elamisluba ja samas on tal põhjust eeldada, et ta saab alalise elamisõiguse, kui tema pereliikmed on kolmandate riikide kodanikud, nende õiguslikust seisundist olenema”.

6. Direktiivi 2003/86 artikli 4 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid lubavad vastavalt käesolevale direktiivile ning IV peatükis sätestatud tingimustele oma territooriumile siseneda ja seal elada järgmistel pereliikmetel:

a) [...] perekonna taasühinemist taotleva isiku abikaasa.”

7. Direktiivi 2003/86 IV peatükis paikneva artikli 7 lõikes 1 on nähtud ette:

„Perekonna taasühinemise taotluse esitamisel võib asjaomane liikmesriik taotluse esitajalt nõuda tõendeid selle kohta, et perekonna taasühinemist taotleval isikul on:

- a) samas piirkonnas elava sarnase perekonna jaoks normaalseks peetav majutus, mis vastab asjaomase liikmesriigi üldistele tervishoiu- ja ohutusnormidele;
- b) ennast ja pereliikmeid kattev haiguskindlustus kõikide riskide vastu, mis on harilikult hõlmatud ka asjaomase liikmesriigi enda kodanike puhul;

3 — Vt minu ettepanek kohtuasjas Dogan (C-138/13, EU:C:2014:287, punktid 44–61) ning kohtuotsus K ja A (C-153/14, EU:C:2015:453). Täpsustan, et Euroopa Kohus on integratsioonimeetmete kohta otsuse teinud nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 16, lk 44; ELT eriväljaanne 19/06, lk 272) kontekstis. Vt kohtuotsus P ja S (C-579/13, EU:C:2015:369).

4 — Kohtuotsused Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117) ning O jt (C-356/11 ja C-357/11, EU:C:2012:776, punktid 70–81). Euroopa Kohus on teinud otsuse ka küsimuses, kas taasühinemist taotlevalt isikult nõutav sissetulek on piisav juhul, kui ta ei ole – nagu käesolevas kohtuasjas – kolmanda riigi kodanik, vaid liidu kodanik, kelle olukorda reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46). Vt eelkõige kohtuotsused Brey (C-140/12, EU:C:2013:565, punkt 61) ja Danon (C-333/13, EU:C:2014:2358, punkt 63).

c) stabiilne ja korrapärane sissetulek, millega ta suudab iseennast ja oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita ülal pidada. Liikmesriigid hindavad kõnealuse sissetuleku laadi ja korrapärasust ning võivad seejuures võtta arvesse siseriiklike palkade ja pensionide miinimumtaset ja pereliikmete arvu.”

8. Direktiivi 2003/86 artikli 16 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad perekonnaga taasühinemiseks nende territooriumile sisenemise ja seal elamise taotluse rahuldamata jätta või vajaduse korral pereliikme elamisloa tühistada või selle pikendamisest keelduda järgmistel asjaoludel:

a) kui käesolevas direktiivis sätestatud tingimused ei ole või ei ole enam täidetud.

Elamisluba pikendades võtavad liikmesriigid olukorras, kus taasühinemist taotleval isikul ei ole liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud piisavat sissetulekut, arvesse pereliikmete panust leibkonna sissetulekutesse;

[...].”

9. Direktiivi 2003/86 artiklis 17 on nähtud ette, et „[l]iikmesriigid võtavad perekonna taasühinemise taotluste rahuldamata jätmisel või elamislubade tühistamisel või nende pikendamisest keeldumisel või taasühinemist taotleva isiku või tema pereliikmete riigist välja saatmisel asjakohaselt arvesse isiku peresuhete laadi ja kestust ning tema liikmesriigis elamise kestust, ning samuti pere-, kultuuri- ja ühiskonnasidemete olemasolu tema päritolumaaga”.

B. Hispaania õigus

10. 11. jaanuari 2000. aasta konstitutsioonilise seaduse 4/2000, mis käsitleb välismaalaste õigusi ja vabadusi Hispaanias ja nende sotsiaalset integratsiooni (Ley Orgánica, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social)⁵ (edaspidi „konstitutsiooniline seadus 4/2000”), artikli 16 lõikes 2 on sätestatud, et „Hispaanias elavatel välismaalastel on õigus sellele, et nendega ühinevad artiklis 17 kindlaks määratud pereliikmed”. Sama seaduse artikli 17 lõike 1 punktis a on ette nähtud, et neil on õigus sellele, et nendega ühinevad eelkõige „residendi abikaasa, tingimusel et nad ei ole faktiliselt või õiguslikult lahus, ning et abielu ei ole sõlmitud pettuse teel”.

11. Konstitutsioonilise seaduse 4/2000 artikli 18 „Perekonna taasühinemise nõuded” lõikes 2 on sätestatud, et „[p]erekonna taasühinemist taotlev isik peab tõendama õigusnormides sätestatud tingimustel, et tal on olemas sobiv eluase ning piisav sissetulek enda ja oma perekonna vajaduste rahuldamiseks, kui perekond on taasühinenud. Sissetulekute hindamisel perekonna taasühinemiseks ei arvestata sotsiaalabisüsteemist saadavaid sissetulekuid, vaid võetakse arvesse muid tulusid, mida teenib Hispaanias elav abikaasa, kes elab koos taasühinemist taotleva isikuga”.

⁵ — BOE nr 10, 12.1.2000.

12. 20. aprilli 2011. aasta kuningliku dekreeedi 557/2011, millega kiidetakse heaks konstitutsiooniline seadus 4/2000, mis käsitleb välismaalaste õigusi ja vabadusi Hispaanias ja nende sotsiaalset integratsiooni, muudetud konstitutsioonilise seadusega 2/2009 (El Real Decreto 557/2011, de 20 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009)⁶ (edaspidi „kuninglik dekreet 557/2011“), artikli 54 lõikes 1 on sätestatud:

„Välismaalane, kes taotleb elamisluba oma pereliikmetega taasühinemiseks, peab lisama selle loa taotlusele dokumendid, mis tõendavad, et tal on olemas piisav sissetulek oma perekonna vajaduste rahuldamiseks, sealhulgas arstiabi jaoks, juhul kui tal ei ole sotsiaalkindlustust, ja seda summas, mille nõutav miinimumsuurus taotluse esitamise hetkel on märgitud alljärgnevalt eurodes või seaduslikus euro ekvivalendis välisvääringus, olenevalt nende isikute arvust, kelle taasühinemist taotletakse, ja arvestades lisaks temaga koos Hispaanias tema ülalpidamisel juba elavate pereliikmete arvu:

a) kahest pereliikmest koosnevate leibkondade puhul, kuhu kuuluvad perekonna taasühinemist taotlev isik ja Hispaaniasse saabuv taasühinev isik, on nõutav summa, mis moodustab igakuiselt 150% [Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples’ist (edaspidi „IPREM“)] [...]”.

13. IPREM on indeks, mida Hispaanias võetakse arvesse eelkõige abi, stipendiumide, toetuste või töötushüvitiste maksmisel. 2004. aastal loodud IPREM-i hakati nende toetuste maksmisel arvesse võtma miinimumtöötasu asemel.

14. Kuningliku dekreeedi 557/2011 artikli 54 lõike 2 esimeses lõigus on ette nähtud, et „[e]lamisluba ei anta, kui on kahtlusteta kindlaks tehtud, et ei ole alust eeldada, et isikul on sissetulek olemas taotluse esitamise kuupäevale järgneva aasta jooksul. Selle kindlaksmääramiseks võetakse nimetatud aastal sissetulekuallika säilitamise eelduse hindamisel arvesse perekonna taasühinemist taotleva isiku sissetuleku muutumist taotluse esitamisele eelneva kuue kuu jooksul”.

II. Faktilised asjaolud, põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

15. M. Khachabil on Hispaanias pikaajaline elamisluba. Ta on alates 2009. aastast abielus Ilham Aghadariga.

16. M. Khachab taotles Subdelegación del Gobierno en Álava’lt (valitsuse allesindus Arabas) oma abikaasale perekonnaga taasühinemise õiguse alusel ajutist elamisluba.

17. Valitsuse allesindus Arabas jättis taotluse 26. märtsi 2012. aasta otsusega rahuldamata, põhjendusel et M. Khachab ei ole „tõendanud, et tal on piisav sissetulek oma pere vajaduste rahuldamiseks pärast taasühinemist”.

18. M. Khachab esitas halduskorras kõnealuse otsuse peale vaide. Valitsuse allesindus Arabas jättis vaide 25. mai 2012. aasta otsusega rahuldamata. Ta märkis, et M. Khachabi esitatud tööleping, mille viimane oli sõlminud 16. veebruaril 2012 ettevõtjaga Construcciones y distribuciones constru-label SL, oli lõppenud 1. märtsil 2012, et M. Khachab töötas selle ettevõtja juures ainult 15 päeva 2012. aastal ja 48 päeva 2011. aastal ning et vaide esemeks oleva otsuse tegemise hetkel ei tegelenud ta mingi kutsealase tegevusega. Valitsuse allesindus Arabas järeldas sellest, et M. Khachabil ei ole piisavat sissetulekut, et rahuldada oma pere vajadused pärast taasühinemist. Ta rõhutas ka, et miski ei viita sellele, et M. Khachabi sissetulek jääb talle tema taotluse esitamisele järgneval aastal alles.

⁶ — BOE nr 103, 30.4.2011.

19. Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Vitoria-Gasteiz (Vitoria-Gasteizi halduskohus nr 1) jättis 29. jaanuari 2013. aasta otsusega valitsuse allesinduse Arabas 25. mai 2012. aasta otsuse muutmata. Ta märkis, et M. Khachab on taotluse esitamisele eelneva kuue kuu jooksul töötanud ainult 63 päeva ettevõtjale Construcciones y distribuciones constru-label SL ja seda 929-eurose töötasu eest. Ta rõhutas ka, et M. Khachabi esitatud töölepingud, mis on varasemad selle ettevõtjaga sõlmitud töölepingutest, olid tähtjalised. Ta järeldab sellest, et miski ei võimalda asuda seisukohale, et M. Khachabil saab ka taotluse esitamisele järgneval aastal olema piisav sissetulek, millega ta suudab pere vajadused rahuldada.

20. M. Khachab esitas 29. jaanuari 2013. aasta kohtuotsuse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule apellatsioonkaebuse. Ta heidab Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Vitoria-Gasteizile (Vitoria-Gasteizi halduskohus nr 1) ette eelkõige seda, et viimane ei võtnud arvesse uut faktilist asjaolu, see tähendab seda, et alates 1. novembrist 2012 töötab ta tsitruseliste korjamisel ja et tal on seega piisav sissetulek, millega ta suudab oma pere vajadused rahuldada. Abogado del Estado palus jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, väites, et uusi faktilisi asjaolusid ei saa arvesse võtta ja et haldustoimikust ilmneb, et kaebajal ei ole põhjust eeldada, et tema sissetulek jääb taotluse esitamisele järgneval aastal talle alles.

21. Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Baski autonoomse piirkonna kõrgeim kohus) otsustas seega menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 2003/86 artikli 7 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugune siseriiklik õigusnorm nagu põhikohtuasjas käsitletav, mis lubab keelduda perekonna taasühinemise õiguse andmisest seetõttu, et perekonna taasühinemist taotleval isikul ei ole stabiilset, korrapärast ja piisavat sissetulekut iseenda ja oma pereliikmete ülalpidamiseks, hindamise põhjal, millega ametiasutused prognoosivad taotluse esitamise kuupäevale eelneva kuue kuu jooksul rahaliste vahendite seisus toimunud muutuste põhjal, kas on alust eeldada, et sissetulek on olemas taotluse esitamise kuupäevale järgneva aasta jooksul?“

22. Selle küsimuse kohta esitasid kirjalikud seisukohad Hispaania, Saksamaa, Prantsuse, Ungari ja Madalmaade valitsus ning Euroopa Komisjon.

III. Hinnang

23. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib Euroopa Kohtult sisuliselt, kas direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 algus ja punkt c, milles on nähtud ette, et asjaomane liikmesriik võib taasühinemist taotlevalt isikult nõuda, et viimasel oleks „stabiilne, korrapärane ja piisav sissetulek, millega ta suudab iseennast ja oma pereliikmeid ülal pidada“, lubab selle riigi pädevatel ametiasutustel anda taasühinemist taotleva isiku sissetulekule prognoosiva hinnangu, see tähendab võtta arvesse mitte üksnes sissetulekut, mis tal on perega taasühinemise taotluse esitamise ja/või läbivaatamise hetkel, vaid ka sissetulekut, mis tal saab olema taotluse esitamisele järgneval aastal, teades, et tõenäosust, et taasühinemist taotleva isiku sissetulek jääb talle ühe aasta jooksul alles, hinnatakse sissetuleku põhjal, mida ta sai taotluse esitamisele eelneva kuue kuu kestel.

24. Märkisin, et eelotsuse küsimus ei puuduta mitte sissetuleku „piisavust“, see tähendab selle summat – võttes eelkõige arvesse siseriiklike töötasude ja pensionide miinimumtasest –, vaid selle sissetuleku „korrapärasust“ ja „stabiilsust“, sest kindlaks tuleb teha see, kas asjaomase liikmesriigi pädevad asutused saavad nõuda, et taasühinemist taotleval isikul oli piisav sissetulek mitte ainult minevikus, vaid et tal saab see olema ka tulevikus, niisuguse aja jooksul ja niisuguste intervallidega, mille nad kindlaks määravad.

25. Ma ei käsitle käesolevas ettepanekus seega küsimust, kas Hispaania ametiasutused saavad direktiivi 2003/86 artikli 1 lõike 1 algusega ja punktiga c vastuollu minemata taasühinemist taotlevalt isikult nõuda minimaalset sissetulekut, mis moodustab 150% IPREM-ist.⁷ Täpsustaksin siiski, et kohtuotsuses Chakroun otsustas Euroopa Kohus, et „liikmesriigid võivad määrata kindla summa võrdlussummana, mitte aga nii, et nad võivad kehtestada minimaalse sissetuleku, millest väiksema summa korral keeldutakse perekonna taasühinemist lubamast, ja seda iga taotleja olukorda konkreetselt hindamata”,⁸ ning et niisugust tõlgendust kinnitab direktiivi 2003/86 artikkel 17,⁹ milles on nõutud, et iga üksikjuhtumit analüüsitaks eraldi.

26. Mulle näib, et täpsemalt koosneb Euroopa Kohtule esitatud küsimus kahest osast. Esiteks küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult, kas asjaomase liikmesriigi pädevad ametiasutused võivad võtta arvesse taasühinemist taotleva isiku sissetulekut tulevikus, see tähendab kas põhimõtteliselt võib direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 punktis c ette nähtud sissetulekutingimusele anda prognoosiva hinnangu. Teiseks küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult, missuguseid asjaolusid tuleb niisuguse hindamise raames arvesse võtta, see tähendab missuguse ajavahemiku jooksul peab taasühinemist taotleval isikul olema piisav sissetulek (Hispaania õigusnormide kohaselt ühe aasta kestel pärast pere taasühinemise taotluse esitamist) ja milline peab olema tõenäosus, et sissetulek jääb selle perioodi jooksul alles (Hispaania õigusnormide järgi hinnatakse tõenäosust, et taasühinemist taotleva isiku sissetulek säilib pärast taotluse esitamist, hinnangu põhjal tema sissetulekule kuue kuu kestel enne selle taotluse esitamist).

27. Ma analüüsin seega edaspidi kõigepealt seda, kas direktiivi 2003/86 artikli 7 lõige 1 lubab anda hageja sissetulekule prognoosiva hinnangu. Märgin kohe, et minu arvates ei ole vähimatki kahtlust, et see direktiiv lubab liikmesriikidel niisuguse hindamise ette näha. Seejärel analüüsin, missugust meetodit peavad asjaomase liikmesriigi pädevad ametiasutused kasutama, kui nad hindavad, kas on tõenäoline, et sissetulek, mis taasühinemist taotleval isikul on, jääb talle alles, ja missuguse ajavahemiku jooksul peab see alles jääma. Selles küsimuses märgin, et ehkki liikmesriigid võivad seetõttu, et direktiivis 2003/86 ei ole seda sätestatud, taasühinemist taotleva isiku sissetuleku hindamise meetodi vabalt kindlaks määrata, saavad nad seda võimalust kasutada ainult nii, et järgivad viidatud direktiivi eesmärki, mis on soodustada perekondade taasühinemist. Just sellest eesmärgist lähtudes ma eelmises punktis meenutatud Hispaania õigusnormides kindlaks määratud hindamismeetodit analüüsingi.

A. Asjaomase liikmesriigi pädevate ametiasutuste õigus anda direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 punktis c osundatud sissetulekule prognoosiv hinnang

28. Direktiivi 2003/86 artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et asjaomane liikmesriik võib „taotluse esitajalt nõuda tõendeid selle kohta, et perekonna taasühinemist taotleval isikul on” eelkõige „stabiilne ja korrapärane sissetulek, millega ta suudab iseennast ja oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalsüsteemi abita ülal pidada”. Selles artiklis ei ole siiski määratletud, mida „stabiilne” ja „korrapärane” sissetulek tähendab. On tõesti täpsustatud, et liikmesriigid „hindavad kõnealuse sissetuleku laadi ja korrapärasust”,¹⁰ kuid see teave on nii ebamäärane, et ei aita eriti välja selgitada, kas kõnesolev sissetulek on „stabiilne” ja „korrapärane”. Seevastu on selles artiklis mitte ainult määratletud – vähemalt negatiivselt – „piisav” sissetulek (tegemist on sissetulekuga, millega

7 — Vt käesoleva ettepaneku punktid 12 ja 13.

8 — C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 48.

9 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 9.

10 — Selles küsimuses märgin, et komisjoni 2. mail 2002 esitatud muudetud nõukogu direktiivi ettepanekus perekonna taasühinemise õiguse kohta [COM(2002) 225 final] oli tehtud selget vahet sissetuleku „stabiilsuse” ja „korrapärasuse” vahel, mida ei võetud üle direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 punkti c lõplikku redaktsiooni. Selles ettepanekus oli nimelt märgitud, et „stabiilse sissetuleku kriteerium määratakse kindlaks sissetuleku laadi ja korrapärasuse põhjal”.

taasühinemist taotleb isik suudab iseennast ja oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita ülal pidada), vaid on antud ka teavet hindamismeetodi kohta. Artikli 7 lõike 1 punkti c viimases lauses on täpsustatud, et liikmesriigid võivad selle sissetuleku hindamisel „võtta arvesse siseriiklike palkade ja pensionide miinimumtaset ja pereliikmete arvu”.

29. Teiste sõnadega ei ole selle artikli lõikes 1 täpsustatud, kas sissetuleku stabiilsust ja korrapärasust võib hinnata prognoosivalt. Mulle näib nimelt, et asjaolule, et selles artiklis on kasutatud oleviku kindlat kõneviisi („asjaomane liikmesriik [võib] taotluse esitajalt nõuda tõendeid selle kohta, et perekonna taasühinemist taotleval isikul on”),¹¹ ei tule omistada mingit erilist tähtsust: minu meelest ei saa oleviku, mitte tuleviku ajavormi („asjaomane liikmesriik [võib] taotluse esitajalt nõuda tõendeid selle kohta, et perekonna taasühinemist taotleval isikul *saavad olema*”) kasutamisest järeldada, et niisugune prognoosiv hindamine on välistatud.¹² Ka ei saa seda artiklit tõlgendada nii, et piisav sissetulek peab taasühinemist taotleval isikul olema „taotluse esitamise[hetkel]”. Ajamääratlus käib minu arvates mitte selle sissetuleku omamise, vaid liikmesriigi õiguse kohta nõuda selle tõendamist: „taotluse esitamise[hetkel]” „võib asjaomane liikmesriik taotluse esitajalt nõuda”, et viimane tõendaks, et taasühinemist taotleval isikul on piisav sissetulek.¹³

30. Kuigi direktiivi 2003/86 artikli 7 lõikes 1 ei ole täpsustatud, kas sissetuleku stabiilsust ja korrapärasust võib hinnata prognoosivalt, näib mulle siiski, et direktiivi artikkel 16 annab sellele küsimusele vastuse.

31. Direktiivi 2003/86 artikli 16 lõike 1 alguses ja punktis a on nimelt sätestatud, et „[l]iikmesriigid võivad perekonnaga taasühinemiseks nende territooriumile sisenemise ja seal elamise taotluse rahuldamata jätta või vajaduse korral *pereliikme elamisloa tühistada* või selle pikendamisest keelduda” eelkõige siis, „kui käesolevas direktiivis sätestatud tingimused ei ole *või ei ole enam täidetud*”.¹⁴ Teiste sõnadega võib öelda, et kui pärast pereliikmetele liikmesriiki sisenemise ja seal viibimise loa andmist ei ole üks direktiivis 2003/86 ette nähtud perekonnaga taasühinemise tingimus „enam täidetud”, on asjaomase liikmesriigi pädevatel ametiasutustel õigus pereliikmete elamisloa tühistada. See, et taasühinemist taotleval isikul oleks piisav sissetulek, millega ta suudab iseennast ja oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita ülal pidada, on üks nendest „tingimustest”, mis on direktiiviga 2003/86 perekonnaga taasühinemise loa saamiseks sõnaselgelt kehtestatud. Selle direktiivi artikli 7 lõike 1 punkt c asub IV peatükis, mille pealkiri on „Perekonna taasühinemise õiguse kasutamise nõuded”.¹⁵ Seega ilmneb selle direktiivi artikli 16 lõikest 1, et asjaomastel liikmesriikidel on *õigus* nõuda, et taasühinemist taotleval isikul oleks oma pere vajaduste rahuldamiseks piisav sissetulek *kogu selle aja jooksul, mil pere viibib* asjaomase liikmesriigi territooriumil, see tähendab kuni pereliikmed saavad taasühinemist taotlevast isiku elamisloast sõltumatu elamisloa. Siis ei kuulu nad enam direktiivi 2003/86 perekonna taasühinemise õiguse kohta kohaldamisalasse.

32. Direktiivi 2003/86 artiklite 7 ja 16 ettevalmistavate materjalidega tutvumine kinnitab järeldust, millele ma eelmises punktis jõudsin. Need näitavad, et artiklis 16 niisugusena, nagu see oli komisjoni esitatud direktiivi esialgses ettepanekus, olid pereliikmete elamisloade tühistamise või nende pikendamisest keeldumise ainsate alustena ette nähtud esiteks dokumentide võltsimine või pettus ja

11 — Kohtujuristi kursiiv.

12 — Selles küsimuses täpsustan, et minu arvates ei saa oleviku ajavormi kasutamisest direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 punktis c ka järeldada, et taasühinemist taotlevat isikut, kes esitab tähtajatu või tähtajalise töölepingu, mis on allkirjastatud, *kuid ei kehti veel*, tuleb automaatselt pidada isikuks, kelle puhul ei ole sissetulekutingimus täidetud: vaja on analüüsida tema isiklikku olukorda. Vt käesoleva ettepaneku punktid 25 ja 39 ning direktiivi 2004/38 kohta minu ettepanek kohtuasjas Alokpa ja Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:197, punktid 23–30).

13 — Kui just ei ole mõistagi siseriiklike menetlusorme, mis lubavad seda tõendada menetluse käigus. Vt selle kohta minu ettepanek kohtuasjas Alokpa ja Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:197, punktid 31 ja 32).

14 — Kohtujuristi kursiiv.

15 — Selles küsimuses märgin, et direktiivi 2003/86 artikli 16 lõike 1 punkti a teises lõigus on sõnaselgelt viidatud direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 punktis c osundatud sissetulekule. Selles on nimelt sätestatud, et „[e]lamisluba pikendades võtavad liikmesriigid olukorras, kus taasühinemist taotleval isikul ei ole liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud piisavat sissetulekut, arvesse pereliikmete panust leibkonna sissetulekutesse”.

teiseks fiktiivne abielu või lapsendamine.¹⁶ Nimetatud artikli 16 esialgses redaktsioonis ei olnud seega ette nähtud, et pereliikmete elamisload võib tühistada, kui taasühinemist taotleval isikul ei ole enam nende vajaduste rahuldamiseks piisavat sissetulekut. Artiklit 16 muudeti nii, et liikmesriikidele nähti ette võimalus tühistada pereliikmete elamisloa, kui taasühinemist taotlev isik ei vasta enam direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 punktis c ette nähtud tingimusele, selle tulemusena, et mitme liikmesriigi delegatsioonid esitasid ettepaneku lisada artikli 7 lõike 1 teksti minimaalne tähtaeg, mille kestel peab taasühinemist taotlev isik vastama eelkõige piisava sissetuleku tingimusele,¹⁷ ja delegatsioonid ei suutnud jõuda kokkuleppele niisuguse tähtaja kestuses.¹⁸ Just seepärast, et liikmesriigid võivad taasühinemist taotlevalt isikult nõuda, et tal peab olema piisav sissetulek, millega ta suudab oma pere vajadusi pärast nende territooriumile sisenemist rahuldada, lubabki direktiivi 2003/86 artikli 16 lõige 1 liikmesriikidel taasühinemist taotleva isiku pereliikmete elamisloa tühistada, kui pärast perekonna taasühinemise loa andmist ei vasta ta enam sellele tingimusele.

33. Direktiivi 2003/86 üks teinegi säte kõneleb selle kasuks, et liikmesriigid võivad lubada oma pädevatel ametiasutustel taasühinemist taotleva isiku sissetulekut hinnata prognoosivalt. Direktiivi artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et seda direktiivi „kohaldatakse, kui perekonna taasühinemist taotleval isikul on liikmesriigi väljastatud ühe- või mitmeaastase kehtivusajaga elamisloa ja *samas on tal põhjust eeldada, et ta saab alalise elamisõiguse*, kui tema pereliikmed on kolmandate riikide kodanikud, nende õiguslikust seisundist olenemata”.¹⁹ Selles artiklis ei ole täpsustatud, milles see „põhjus eeldada, et ta saab alalise elamisõiguse”, seisneb. Seevastu komisjoni 3. aprilli 2014. aasta teatises nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Suunised perekonna taasühinemise õigust käsitleva direktiivi 2003/86 kohaldamiseks”²⁰ (edaspidi „komisjoni teatis”) on märgitud, et taasühinemist taotleval „isikul, kellele on eriotstarbel väljastatud piiratud kehtivusajaga elamisloa, mida ei saa pikendada”, ei ole põhjust seda

16 — Vt komisjoni 1. detsembril 1999 esitatud nõukogu direktiivi ettepaneku perekonna taasühinemise kohta (KOM(1999) 638 (lõplik)) artikli 14 lõige 1.

17 — Mitu delegatsiooni arutlesid küsimuse üle, „kas seda, et taasühinemist taotlev isik vastab selles õigusnormis ette nähtud tingimustele, tuleb tuvastada ainult taotluse esitamise hetkel või võib seda teha ka hilisemas etapis”. Neil tekkis eelkõige küsimus, kuidas perekonna taasühinemise taotlust käsitada siis, kui taasühinemist taotlev isik vastab sissetulekutingimusele taotluse esitamise hetkel, kuid hiljem enam mitte, näiteks seepärast, et ta kaotab oma töökoha. Vt selle kohta nõukogu 4. jaanuari 2011. aasta dokument nr 11524/00, mis on kättesaadav nõukogu dokumentide avaliku registri saidil (joonealusesse märkusesse direktiivi ettepaneku artiklis 9 – millest selle lõplikus redaktsioonis sai artikkel 7 – on üle võetud Saksamaa ja Austria delegatsioonide ettepanekud kuupäeva kohta, mille seisuga tuleks hinnata, kas taasühinemist taotlev isik vastab sissetulekutingimusele).

18 — Nende mitme riigi delegatsiooni eelmises joonealuses märkuses mainitud küsimuste tulemusena tegi nõukogu eesistujariik ettepaneku lisada direktiivi ettepaneku artikli 9 lõikesse 1 järgmine lõik: „asjaomane liikmesriik võib nõuda, et taasühinemist taotlev isik vastaks lõikes 1 sätestatud tingimustele ajavahemiku jooksul, mis ei tohi ületada kahte aastat alates pereliikmete liikmesriiki sisenemisest [...]” (nõukogu 23. märtsi 2001. aasta dokument nr 7145/01). Mitu delegatsiooni (Saksamaa, Kreeka, Madalmaad ja Austria) märkisid siiski, et eelistavad pikemat, kolme kuni viie aasta pikkust tähtaega (nõukogu 23. märtsi 2001. aasta dokument nr 7144/01, nõukogu 11. aprilli 2001. aasta dokument nr 7612/01 ja nõukogu 21. mai 2001. aasta dokument nr 9019/01). Mõni delegatsioon (Saksamaa, Kreeka ja Austria) tegi ettepaneku viia ajavahemik, mille jooksul peab taasühinemist taotleval isikul olema piisav sissetulek, millega ta suudab oma pereliikmete vajadusi rahuldada, kooskõlla riigis elamise kestusega, mis võimaldab neil pereliikmete saada taasühinemist taotleva isiku elamisloast sõltumatu elamisloa – kestusele, milleks selle ettepaneku tegemise ajal oli neli aastat (viis aastat direktiivi 2003/86 lõplikus redaktsioonis, nagu on nähtud ette selle artikli 15 lõikes 1) (nõukogu 23. märtsi 2001. aasta dokument nr 7144/01, nõukogu 10. mai 2001. aasta dokument nr 8491/01 ja nõukogu 21. mai 2001. aasta dokument nr 9019/01). Seevastu teised delegatsioonid (Belgia, Hispaania ja Prantsusmaa) soovisid, et tähtaega, mille jooksul peab taasühinemist taotleval isikul olema piisav sissetulek, millega ta suudab oma pere vajadusi rahuldada, lühendataks ühe aastani (nõukogu 23. märtsi 2001. aasta dokument nr 7144/01, nõukogu 11. aprilli 2001. aasta dokument nr 7612/01, nõukogu 10. mai 2001. aasta dokument nr 8491/01, nõukogu 21. mai 2001. aasta dokument nr 9019/01 ja nõukogu 2. augusti 2001. aasta dokument nr 11330/01). Tõdenud konsensuse puudumist liikmesriikide delegatsioonide vahel, tegi nõukogu eesistujariik seepäe ettepaneku kehtestada tähtajad, mis on erinevad abikaasa ja alaealise lapse puhul (üks aasta), esimese astme üleneja ja täisealise lapse puhul (kaks aastat) ning vabaabielupartneri puhul (algul kolm, siis kaks aastat). Seda ettepanekut siiski ei järgitud (nõukogu 20. juuli 2001. aasta dokument nr 10922/01 ja nõukogu 11. septembri 2001. aasta dokument nr 11542/01).

19 — Kohtujuristi kursiiv.

20 — COM(2014) 210 final.

eeldada.²¹ Et direktiivi 2003/86 artikli 3 lõikes 1 on aga tunnustatud asjaomase liikmesriigi pädevate ametiasutuste õigust anda prognoosiv hinnang alalise elamisõiguse saamisele, oleks ebaloogiline, kui neil ei oleks õigust anda niisugust hinnangut sissetulekule, mis taasühinemist taotleval isikul saab olema pärast perekonna taasühinemise loa saamist.

34. Märgin, et niisuguse direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 tõlgenduse on muide valinud komisjon. Komisjoni teatise on nimelt täpsustatud, et „[s]issetuleku stabiilsuse ja korrapärasuse hindamine peab põhinema prognoosil, kas on mõistlik eeldada, et sissetulek on lähitulevikus kättesaadav, nii et taotleja ei pea sotsiaalsüsteemist abi taotlema”.²²

35. Käsitletaval juhul on kuningliku dekreedid 557/2011 artikli 54 lõike 2 esimeses lõigus pädevatelt ametiasutustelt nõutud, et nad hindaksid taasühinemist taotleva isiku sissetulekut prognoosivalt, sest selles on nähtud ette, et need asutused hindavad „sissetulekuallika säilitamise eeldust [aastal]”, mis järgneb perekonna taasühinemise taotluse esitamise kuupäevale. Me nägime, et direktiiv 2003/86 lubab niisugust hindamist läbi viia.

36. Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule vastata, et direktiivi 2003/86 artikli 7 lõikega 1, tõlgendatuna koostoimes selle direktiivi artikli 16 lõike 1 punktiga a ja artikli 3 lõikega 1, ei ole vastuolus, kui liikmesriigid lubavad pädevatel ametiasutustel hinnata taasühinemist taotleva isiku sissetulekut prognoosivalt, see tähendab võtta arvesse mitte üksnes sissetulekut, mis taasühinemist taotleval isikul on perekonna taasühinemise taotluse esitamise hetkel, vaid ka sissetulekut, mis tal saab olema pärast selle taotluse esitamist.

B. Liikmesriigi pädevate ametiasutuste poolt selle tõenäosuse hindamine, kas taasühinemist taotleva isiku sissetulek jääb talle pärast perekonna taasühinemise taotluse esitamist alles

37. Kui direktiivist 2003/86 ilmneb selgelt, et liikmesriikidel on õigus anda oma pädevatele ametiasutustele luba hinnata taasühinemist taotleva isiku sissetulekut prognoosivalt, ei ole selles soovitud täpsustatud, missuguse meetodi kohaselt tuleb hinnata, kas sissetulek, mis taasühinemist taotleval isikul on, jääb talle alles, ega ole ka näidatud, missuguse ajavahemiku jooksul peab see säilima, et seda võiks pidada „stabiilseks” ja „korrapäraseks” selle direktiivi artikli 7 lõike 1 punkti c tähenduses.²³ Seega määravad hindamismeetodi ja ajavahemiku, mille jooksul peab sissetulek, mis taasühinemist taotleval isikul perekonna taasühinemise loa andmise hetkel on, talle alles jääma, kindlaks liikmesriigid.²⁴

21 — Komisjoni teatise punkt 2.1. Komisjon täpsustab selles küsimuses, et „[k]una elamislubade tüübid ja eesmärgid on liikmesriigiti märkimisväärselt erinevad, otsustab liikmesriik ise, mis tüüpi elamisluba on piisav alalise elamisõiguse eeldamiseks” (komisjoni teatise punkt 2.1). Täpsustan, et tingimust, milleks on „põhjus eeldada, et ta saab alalise elamisõiguse”, võib minu arvates tõlgendada nii, et sellega viidatakse direktiivis 2003/109 ette nähtud pikaajalise elaniku staatuse omandamisele. Selle direktiivi artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et „[p]ikaajalise elaniku elamisluba on alaline, kui artiklis 9 ei ole ette nähtud teisiti” (kohtujuristi kursiiv). Vt Beck, C. H., *EU Immigration and Asylum Law. Commentary on EU Regulations and Directives*, K. Hailbronner (ed.), Hart, Nomos, 2010 (vt III peatükk, artikli 3 punktide 5 ja 6 kommentaar) ja Schaffrin, D., „Which standard for family reunification of third-country nationals in the European Union?”, *Immigration and Asylum Law of the EU: current debates*, dir. Carlier, J.-Y., Bruylant, Brüssel, 2005, lk 90 jj (vt lk 102).

22 — Komisjoni teatise punkti 4.4 teine lõik.

23 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 28.

24 — Meenutan, et käesoleva ettepaneku punktis 31 viidatud direktiivi 2003/86 artikli 16 lõike 1 algusest ja punktist a ilmneb, et liikmesriigid „võivad” pereliikme elamisloa tühistada, kui taasühinemist taotleval isikul ei ole enam piisavat sissetulekut, millega ta suudab tema vajadusi rahuldada. Tegemist on liikmesriikide õiguse, mitte kohustusega. Seega ei saa direktiivi 2003/86 tõlgendada nii, et liikmesriigid peavad nõudma taasühinemist taotlevalt isikult, et ta tõendaks, et sissetulek, millega ta suudab oma pere vajadusi rahuldada, saab tal olema *kogu selle aja jooksul*, mil pere viibib vastuvõtva liikmesriigi territooriumil, see tähendab kuni selle hetkeni, mil pereliikmed on täitnud tingimuse, et nad on seal elanud viis aastat, mis võimaldab neil taotleda elamisluba. Miski ei keela liikmesriikidel pere taasühinemise taotluse läbivaatamisel nõuda lihtsalt selle tõendamist, et taasühinemist taotleval isikul oleks sissetulek, millega ta suudab oma pere vajadusi rahuldada, näiteks kahe aasta jooksul pärast taotluse esitamist. Käesoleva ettepaneku 18. joonealuses märkuses viidatud direktiivi 2003/86 ettevalmistavad materjalid kinnitavad seda.

38. Euroopa Kohus on siiski otsustanud, et „[k]una perekonna taasühinemise lubamine on üldreegel, siis tuleb direktiivi artikli 7 lõike 1 alguses ja punktis c esitatud õigust tõlgendada kitsalt”, ning et „liikmesriigid [ei saa] neile antud kaalutlusruumi kasutada nii, et see kahjustaks direktiivi eesmärki soodustada perekonna taasühinemist”.²⁵ Selles küsimuses märgin, et kui perekonna taasühinemise loa andmine on „üldreegel”, siis seda seepärast, et see on õigus. Euroopa Kohus on otsustanud, et direktiivi 2003/86 artikli 4 lõige 1, mille kohaselt „lubavad” liikmesriigid teatavatel pereliikmetel oma territooriumile siseneda ja seal elada, „paneab liikmesriikidele täpsed positiivsed kohustused, millele vastavad selgelt määratletud *subjektiivsed õigused*, sest see paneb neile kohustuse lubada perekonna taasühinemist taotleva isiku teatud pereliikmetel perekonnaga taasühineda direktiivis määratletud juhtudel ega jäta neile kaalutlusruumi”.²⁶

39. Kohtupraktikast ilmneb ka, et direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 alguse ja punktiga c liikmesriikidele antud õigust nõuda taasühinemist taotlevalt isikult, et tal oleks stabiilne, korrapärane ja piisav sissetulek, tuleb tõlgendada, lähtudes õigusest perekonnaelu austamisele.²⁷ Seda õigust tuleb kasutada ka nii, et järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet.²⁸ Lõpuks tuleb võtta arvesse direktiivi 2003/86 artiklit 17, milles on nõutud, et iga taotleja olukorda analüüsitaks eraldi.²⁹

40. Et liikmesriikide õigust nõuda stabiilse, korrapärase ja piisava sissetuleku tõendamist tuleb tõlgendada kitsalt, on iseenesestmõistetav, et liikmesriikide õigust näha ette, et nende pädevad ametiasutused hindavad seda sissetulekut prognoosivalt – mis sellest tuleneb –, tuleb samuti tõlgendada kitsalt. Ka tuleb seda võimalust kasutada nii, et järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet ja direktiivi 2003/86 artiklit 17.

41. Meenutagem, et käsitletaval juhul on kuningliku dekreediga 557/2011 artikli 54 lõike 2 esimeses lõigus ette nähtud, et taasühinemist taotleval isikul peab säilima piisav sissetulek, millega ta suudab oma pere vajadusi rahuldada, ühe aasta jooksul pärast perekonna taasühinemise taotluse esitamist, ning et tõenäosust, et taasühinemist taotleva isiku sissetulek säilib pärast taotluse esitamist, hinnatakse hinnangu põhjal tema sissetulekule kuue kuu kestel enne selle taotluse esitamist.

42. Mis puudutab ühe aasta pikkust ajavahemikku, mille jooksul peab taasühinemist taotlevale isikule Hispaania õigusnormide kohaselt piisav sissetulek alles jääma, siis see ei näi olevat ebaproportsionaalne. Selles küsimuses meenutan, et direktiivi 2003/86 ettevalmistamisel pakkus mõni delegatsioon välja pikemad tähtajad, mis ulatusid kahest kuni viie aastani. Meenutan ka, et mõni liikmesriik tegi ettepaneku viia ajavahemik, mille jooksul peab taasühinemist taotlev isik direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 1 alguses ja punktis c sätestatud sissetulekutingimusele vastama, kooskõlla riigis elamise kestusega, mis võimaldab tema pereliikmetel saada eraldi elamisloa, mis ei sõltu enam taasühinemist taotleva isiku elamisloast – kestus, mis on selle direktiivi artikli 15 lõike 1 järgi viis aastat.³⁰

25 — Kohtuotsused Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 43) ja O jt (C-356/11 ja C-357/11, EU:C:2012:776, punkt 74) ning minu ettepanek kohtuasjas Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:288, punkt 44). Vt ka direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 2 kohta kohtuotsus K ja A (C-153/14, EU:C:2015:453, punkt 50) ja direktiivi 2003/109 kohta kohtuotsus Kamberaj (C-571/10, EU:C:2012:233, punkt 86).

26 — Kohtuotsus parlament vs. nõukogu (C-540/03, EU:C:2006:429, punkt 60) (kohtujuristi kursiiv). Vt ka kohtuotsused Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 41), O jt (C-356/11 ja C-357/11, EU:C:2012:776, punkt 70) ning K ja A (C-153/14, EU:C:2015:453, punkt 46). Vt lõpuks Beck, C., H., *EU Immigration and Asylum Law. Commentary on EU Regulations and Directives*, K. Hailbronner (ed.), Hart, Nomos, 2010, lk 171–172.

27 — Kohtuotsused Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 44) ning O jt (C-356/11 ja C-357/11, EU:C:2012:776, punkt 77).

28 — Vt direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 2 kohta kohtuotsus K ja A (C-153/14, EU:C:2015:453, punkt 51). Vt ka direktiivi 2003/109 kohta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad (C-508/10, EU:C:2012:243, punkt 75).

29 — Kohtuotsus Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 48). Vt direktiivi 2003/86 artikli 7 lõike 2 kohta kohtuotsus K ja A (C-153/14, EU:C:2015:453, punktid 58–60).

30 — Vt käesoleva ettepaneku 24. joonealune märkus.

43. Mis puudutab meetodit, mille kohaselt tuleb hinnata, kas taasühinemist taotleva isiku sissetulek jääb talle alles niisiis ühe aasta jooksul alates taotluse esitamisest, siis ma ei mõista, kuidas saaks selle arvessevõtmine, kuidas muutus taasühinemist taotleva isiku sissetulek kuue eelneva kuu jooksul, direktiivi 2003/86 eesmärki või kasulikku mõju kahjustada. Pikema perioodi, näiteks ühe aasta arvessevõtmine ei ole tingimata taasühinemist taotlevale isikule ja tema perele soodsam. See oleks soodsam siis, kui ta oleks enne töö kaotamist töötanud näiteks seitse kuud ja oleks neli kuud hiljem taas tööd leidnud.³¹ See ei oleks soodsam, kui ta viimasel aastal enne taotluse esitamist oleks töötanud ainult viis kuud.³²

44. Käsitletaval juhul esitas M. Khachab perekonna taasühinemise taotluse 20. veebruaril 2012. Eelotsusetaotlusest ilmneb, et ta töötas kuue eelneva kuu jooksul ainult 63 päeva (ettevõtjale Construcciones y distribuciones constru-label SL).³³ Kui tema olukord on tõesti niisugune, näib mulle, et ei saa asuda seisukohale, et pärast tema abikaasa Hispaania territooriumile sisenemist saab tal olema piisav sissetulek viimase vajaduste rahuldamiseks. Märgin siiski, et M. Khachabil näib olevat pikaajaline elamisluba, ning ta kinnitab, et on tasunud makseid Hispaanias rohkem kui viie aasta jooksul, mis paneb arvama, et tal on korrapärane sissetulek või vähemalt oli see tal siis, kui see elamisluba talle anti. Märgin ka, et ta leidis töökoha 26. novembril 2012 – asjaolu, mida siseriiklikud menetlusnormid ei näi lubavat eelotsusetaotluse esitanud kohtul vist tõesti arvesse võtta.

45. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab seega neid asjaolusid arvestades, proportsionaalsuse põhimõtet järgides ja direktiivi 2003/86 artiklis 17 ette nähtud M. Khachabi isikliku olukorra analüüsi põhjal hindama, kas on tõenäoline, et tal on piisav sissetulek, millega ta suudab oma abikaasa vajadusi rahuldada, ja kui on, siis kas see sissetulek jääb talle pärast perekonna taasühinemise loa andmist alles.

IV. Järeldus

46. Kõikide eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Baski autonoomse piirkonna kõrgeim kohus) küsimusele järgmiselt:

- 1) Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta artikli 7 lõikega 1, tõlgendatuna koostoimes selle direktiivi artikli 16 lõike 1 punktiga a ja artikli 3 lõikega 1, ei ole vastuolus, kui liikmesriigid lubavad pädevatel ametiasutustel hinnata taasühinemist taotleva isiku sissetulekut prognoosivalt, see tähendab võtta arvesse mitte üksnes sissetulekut, mis taasühinemist taotleval isikul on perekonna taasühinemise taotluse esitamise hetkel, vaid ka sissetulekut, mis tal saab olema pärast selle taotluse esitamist.
- 2) Asjaomase liikmesriigi pädevate ametiasutuste õigus hinnata taasühinemist taotleva isiku sissetulekut prognoosivalt ei tohi kahjustada direktiivi 2003/86 eesmärki, mis on soodustada perekonna taasühinemist, ning seda õigust tuleb kasutada proportsionaalsuse põhimõtet ja direktiivi 2003/86 artiklit 17 järgides, elköige mis puudutab ajavahemikku, mille jooksul peab taasühinemist taotleva isiku sissetulek talle alles jääma.

31 — Kui viitperiood enne taotluse esitamist on üks aasta, on taasühinemist taotlev isik töötanud kaheksa kuud kaheteistkümnest. Kui see on enne taotluse esitamist aga kuus kuud, on ta töötanud kaks kuud kuuest.

32 — Kui viitperiood enne taotluse esitamist on üks aasta, on taasühinemist taotlev isik töötanud viis kuud kaheteistkümnest. Kui see on enne taotluse esitamist aga kuus kuud, on ta töötanud viis kuud kuuest.

33 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 18.